

INBJUDAN ATT LÄMNA SYNPUNKTER I SAMBAND MED ETT INITIATIV (utan konsekvensbedömning)

Syftet med detta dokument är att informera allmänheten och berörda parter om kommissionens arbete, så att de kan ge återkoppling och delta i samråd på ett ändamålsenligt sätt.

Vi ber dessa grupper att yttra sig om kommissionens tolkning av och möjliga lösningar på problemet, och att lämna relevant information som de har tillgång till.

⚠ Detta dokument bör färdigställas i ett tidigt skede av förberedelserna så att återkopplingen från intressenterna kan användas på bästa sätt.

INITIATIVETS TITEL	EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar
ANSVARIGT GENERALDIREKTORAT ANSVARIG ENHET	– Generaldirektoratet för försvarsindustri och rymdfrågor gemensamt med Europeiska utrikestjänsten
SANNOLIK TYP AV INITIATIV	Meddelande
PRELIMINÄR TIDSPLAN	Första kvartalet 2022
YTTERLIGARE INFORMATION	Insert link to a website : either the specific site for the initiative or one covering the policy area (if there is none, put: – in the field).

A. Politisk bakgrund, problemformulering och subsidiaritetsprövning

Politisk bakgrund [högst 10 rader]

Rymdkapacitet är väsentligt för det europeiska samhället och den europeiska ekonomin – från navigering, transport, kommunikation och allmännyttiga inrättningar till jordbruks- och klimatövervakning, sök- och räddningsinsatser samt katastrofinsatser. Satellitbaserade tjänster spelar också en allt viktigare roll vid krishantering och säkerhet och försvar.

Samtidigt står Europa inför en stadig försämring av den strategiska miljön, även vad gäller rymden. Hoten på rymdområdet ökar, och under de senaste åren har flera andra länder utökat utvecklingen och införandet av olika system som motverkar rymdtillgångar genom att störa, försämma eller skada rymdsystemen.

För att uppmärksamma denna utveckling erkände stats- och regeringscheferna rymdens strategiska karaktär som ett område vid utarbetandet av den [strategiska kompassen](#) i mars 2022, och uppmanade till en rymdstrategi för säkerhet och försvar på EU-nivå. Som global rymdaktör måste EU kunna skydda sin rymdinfrastruktur och sina rymdsäkerhetsintressen. Det innebär att till fullo ta hänsyn till den avgörande roll som rymdkapaciteten spelar vid krishantering samt inom EU:s gemensamma säkerhets- och försvarspolitik och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Strategin ingår i kommissionens arbetsprogram för 2023.

Problem som initiativet syftar till att ta itu med [högst 25 rader]

Rymdsystem och rymdtjänster spelar en avgörande roll i EU:s ekonomi och samhälle, särskilt inom säkerhet och försvar. De europeiska rymdsystemen och rymdtjänsterna står dock inför allt större hot, som förvärrats av en allmän försämring av den internationella säkerheten det senaste årtiondet. För att skydda sina och medlemsstaternas säkerhetsintressen står EU inför utmaningar när det gäller hur man kan

- säkerställa resiliens, skydd och insatser vid hot med beaktande av risker, hot och sårbarheter, och
- stärka användningen av rymden inom säkerhet och försvar i EU och i partnerskap med andra länder och internationella organisationer.

Grund för EU-åtgärder (rättslig grund och subsidiaritetsprövning) [högst 10 rader]

Rättslig grund för de åtgärder som föreslås i meddelandet

De föreslagna åtgärderna kan grundas på artikel 42 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) (gemensam säkerhets- och försvarspolitik), artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) (tillnärmning av lagstiftning om den inre marknaden), artikel 189 i EUF-fördraget (rymden) och artikel 173 i EUF-fördraget (industripolitik).

Subsidiaritetsprövning

De EU-åtgärder som presenterades i rymdstrategin för säkerhet och försvar motiveras med

- den övergripande karaktären för de rymdtjänster som tillhandahålls i EU (och genom EU:s rymdprogram),
- behovet av att, på ett samordnat sätt, hantera den ökade nivån av hot mot rymdsystem, och
- de spridningseffekter som en rymdsystemsincident kan ha på ekonomiska sektorer som använder rymddata och rymdtjänster (t.ex. transport, jordbruk, säkerhet och försvar).

Ett splittrat och medlemsstatsdrivet tillvägagångssätt för rymdsystemens säkerhet skulle skada den inre marknaden. Åtgärder på EU-nivå skulle leda till ett effektivare skydd mot hot och på så sätt ge mervärde till befintlig nationell politik. De skulle dessutom förbättra villkoren för företag på den inre marknaden.

Den 21 mars 2022 godkände rådet den strategiska kompassen, vari rymden identifierades som ett omtvistat område. Rådet erkände också dess del i säkerhet och försvar, och uppmanade till en rymdstrategi för säkerhet och försvar på EU-nivå.

B. Vad är initiativets mål och hur ska det uppnås? [högst 25 rader]

I linje med den strategiska kompassen, som erkänner rymden som ett strategiskt område, föreslås genom EU:s rymdstrategi för säkerhet och försvar flera olika åtgärder som fokuserar på

- förståelse av rymdhot och informationsutbyte om (rymdrelaterade) incidenter, vilka kan påverka EU:s säkerhet,
- EU:s möjlighet att upptäcka och karaktärisera rymdhot och genomföra gemensamma insatser i tid,
- EU:s rymdsektors beroenden av kritisk teknik, råvaror och leveranskedjor,
- förbättrat skydd och förbättrad resiliens hos rymdsystem genom teknik- och kapacitetsutveckling,
- ytterligare tillämpning av metoden för inbyggd säkerhet i nya rymdsystem och ytterligare utveckling av befintliga system, utifrån krav och standarder,
- förbättrad användning och spridning av rymdtjänster för säkerhet och försvar genom bättre synergieffekt mellan EU:s rymdprogram, försvars- och säkerhetsbehoven och utvecklingen av system med dubbla användningsområden, och
- utbildning av nödvändig personalstyrka och experter inom rymdsäkerhet och rymdförsvar.

Syftet med strategin är också att främja synergieffekter mellan rymden, försvar och säkerhet genom att bygga på befintliga byråers befogenheter, däribland EU:s satellitcentrum, Europeiska försvarsbyrå och EU:s rymdprogrambyrå, och att maximera användningen av forskning och innovation.

I strategin kommer det att fastställas en samarbetsram med relevanta internationella organisationer, t.ex. FN, Nato och länder utanför EU. Den kommer att inbegripa verksamheter där EU och Europeiska rymdorganisationen kan arbeta tillsammans.

Genomförandet av strategin kommer till fullo att respektera medlemsstaternas säkerhetsintressen, i linje med artikel 4 i EU-fördraget.

Förväntade konsekvenser

Strategin kommer därtill att stärka resiliensen hos de europeiska rymdsystemen och rymdtjänsterna, vilka har blivit en viktig del av dagens samhälle, och på så sätt öka tilliten till rymdtjänster. Den kommer aktivt att uppmuntra till att utveckla tjänster för att stödja säkerhet och försvar genom att se till att särskilda krav beaktas.

I strategin kommer dessutom åtgärder att fastställas för att främja konkurrens, skydda leveranskedjor och säkerställa tillgången till kritisk teknik, kritiska material och kritiska färdigheter. Detta kommer att främja EU:s oberoende och säkra en konkurrenskraftig och resiliens europeisk rymdindustri.

Framtida övervakning

I strategin kommer det att fastställas tydliga tidsfrister för de olika åtgärderna. Deras konkreta genomförande i tid kommer att noga övervakas av kommissionen och den höga representanten inom deras respektive behörighetsområden.

C. Bättre lagstiftning

Konsekvensbedömning [högst 10 rader]

Strategin förväntas bana väg för en ny uppsättning initiativ inom ramen för EU:s kommande långsiktiga budget (den fleråriga budgetramen). Den förväntas inte ha någon betydande inverkan på den nuvarande budgeten. Pilotverksamheter kommer att genomföras inom ramen för befintliga program, t.ex. EU:s rymdprogram, Europeiska försvarsfonden och Horisont Europa/kluster 4. Eventuella stora initiativ som kommer från strategin måste genomgå en egen konsekvensbedömning.

Samrådsstrategi [högst 10 rader]

Eftersom strategin berör ämnen som är ett gemensamt ansvar för EU och medlemsstaterna har kommissionen och den höga representanten som en del av förberedelserna samrått med medlemsstaterna sedan april 2022. Detta har gjorts genom särskilda workshoppar och bilaterala möten. Industrin och tankesmedjor har också deltagit när så varit lämpligt. Workshopparna har omfattat ämnen såsom resiliens/skydd, hot, medvetenhet om rymdområdet, kapacitet, utbildning/kompetens och partnerskap.

Efter att strategin har antagits planerar kommissionen och den höga representanten att fortsätta anordna workshoppar med medlemsstaterna till stöd för rådets slutsatser, som förväntas under andra halvåret 2023.